

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 10 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben kassza hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
ünnepek utáni napok kivételével.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.A szerkesztőség kérésre visszafizetés
vagy megújításra nem vállalkozik.Hirdetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, október 31.

Halottak napja a csernovai temetőben.

Halottainkhoz sietünk mindannyian. Kivilágított temetőbe, virágokkal borított hantok alatt pihennek ma azok, a kiket szeretettünk. Harmatos a fű, a merre járunk: könnyeinktől harmatos. A fájdalom és emlékezés, a kegyelet és a szeretet megeleveníti az elköltözöttek alakját. A virágra tekintünk: a szeretet, a gyöngéd kapocs jele az, mely összefűzi az élők városát a holtak városával. A lobogó gyertyalángra tekintünk: a feltámadás rendületlen reményének jele az, hogy nem örök az elválás, hanem a kik szerettek egymást, találkozni fognak ismét ama napon, midőn az ég és föld meg fognak indulni...

A lélek él, találkozunk?

S a temetőből visszajövet, mikor magunk mögött hagytuk aluvó szeretteinket, magunk mögött a lassan elhamvadó gyertyákat, a sirra hervadtan boruló virágokat, a temetőből visszajövet megnyugvással telik meg az emberi szív. A lélek él, találkozunk!

Vajjon a csernovai temetőből ki jön

ma vissza megnyugodott lélekkel?!... Tizenhárom embert, tizenhárom magyar állampolgárt fektettek sirjukba a csendőrgolyók. Meg kellett halniok, mert őket szemelte ki a véletlen egy lázadó tömegből, mely a magyarság ellen erőszakkal támadott.

Műfelháborodás moraja zug fel a magyarországi nemzetiségi képviselők körében és az osztrák képviselőházban. Hazugságok röpködnek a levegőben, a melyek célja visszafordítani azokat a csendőrgolyókat, hogy a magyar nemzeti becsületet sebezze meg. Vádak kelnek a magyarság ellen s e vádak visszhangot igyekeznek kelteni az egész világon, hadd hallják és hadd hirdessék mindenfelé, hogy a barbárság ölte meg azt a tizenhárom halottat, akiknek sirjára nem tesznek virágot a csernovai temetőben...

Valóban, a barbárság ölte meg őket: egy lelketlen, önző banda barbársága. Barbár lelkek állították oda őket a csendőrgolyók elé s ugyanazon barbár lelkek most kiomlott vérükből gyarapítják politikai tőkésüket. Mig élt az a boldogtalan tizenhárom, kihasználta őket mint könnyen félrevezethető, tudatlan élőket. A temetőben pedig feltárják koporsójukat s a félrevezetőket érő jogos támadások

ellen felhasználják paizsul a kegyeletet, a halottakat. De ők maguk, Hlinkák és Hodrsák óvatosan meghuzódnak a háttérben és szedik a hasznót.

Olyan óvatosság ez, a melynek gyávaság az igazi neve.

Békében él itt a magyarság a nemzetiségekkel, a mint élt ezer éven át. Nem bántja itt senki sem nyelvüket, sem vallásukat. Lehetne boldogulnunk, haladnunk testvéri egyetértésben, ha nem volna szüksége az egyenetlenségre néhány politikai hamiskártyásnak: a nemzetiségi izgatónak.

Ezeknek kész tőke a zavar: különben az ördög sem venné őket észre csekélyke mivoltukban. Zavar kell nekik, egymásra kell uszítaniok az embereket, hogy a zavaros felszínre vesse őket, mint »fajuk vezérit.«

A vezérség! ez a vágya a beteges agyvelőknek. Ezért tették meg azt a komikus kijelentést Wekerle előtt, hogy ők lemennek Csernovára rendet csinálni. Hadd lássa a nép és a kormány, hogy ők az igazi vezérek! Nos ha ők a vezérek, akkor tetszett volna vezérkedni a csendőrgolyók repülése idején. Állottak volna akkor az első sorba, hogyha valakinek esnie kell, essék a vezér.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A művész álma.

Istensegits (Bukovina.)

Kopár a mező, hegy, völgy, hullnak a levelek. Borongós, szomorú az őszi idő... Halottak estéje van. A temető megelevenedett... Kivilágították egy pár órára.

Késő éjjel egy öreg ur tart a temetőnek, mely már kihalt, elcsendesült újra. Csak itt-ott pislogott még egy-két gyertyavilág, vagy égve hagyott lámpa.

Egy márványkereszttel föltűzött sir előtt megállott. Leborult, imádkozott és zokogva így susogott:

— Itt vagyok ismét egy év után, Szivem! Oh, mily vigasztalan az élet nélküled! Tudod-e, mily boldogok voltunk, midőn a közönség művészetünknek hódolt? En hegedültem, te énekeltél... A dalt, melyet sokszor hallottam, mint bölcsődalt, kedves gyermekünk fölött...
 — Melánia! nem szólsz? Hallgatsz, mint a sir, mely fölédet domborult?

Könnybe borult, mig így beszélgetett ked-

ves halottjával. Fölkelt, két koszorút tett a sirra és hazament.

Otthon gyertyát gyújtott és sokáig nézgette kedves nejének arcképét... Hegedűn eljátszotta sorra Melánia kedves dalait. A gyertyavilág lobogott s úgy látszott, mintha az arckép megelevenednék s ő látná a szomorú mosolyt, melyet látott a beteg Melánián.

Elfáradva ágyba tért és még mintha hallaná az ének akkordjait az elhunyt ajakán, úgy tetszett, mintha hallaná a biztatást:

— Huzd az altató dalt... én már ugy sem dalolhatom...

Szívébe megnyilalt... kedves hangot, angyali dalt vélt hallani a csendes otthonban.

Elszenderült. Boldog volt újra. Ott látta magát Melániával a hangversenyen. A zene szólt újra fölhangzott a dal Melánia ajkain és hallotta a közönség tapsait.

A hangverseny után boldogan tértek haza — Melánia! Melánia! csak hogy újra látjuk egymást — susogott, aludt s álmodott tovább boldogan, mert vele volt.

László István.

Az 1907-iki francia nemzeti zarándoklat Lourdesben.

— Egy szemtanú vallomása. —

Az 1907-iki nemzeti zarándoklat mély emléket fog hagyni mindazok elméjében és szívében, kik olyan szerencsések voltak, hogy személyesen is részt vehettek benne. Valóban kiváló helyet biztosít magának Lourdes történetében.

Most mikor az ideai zarándoklat előidézte lelkesedés első hullámai már lecsendesültek, biztos kézzel nyulhatunk hozzá, és remélem, megengedik, hogy itt csak arra terjeszkedjem ki, ami nekem különösen szembe tűnt.

Mindenekelőtt azt kell megállapítanunk, hogy a zarándokok száma nem apadt, sőt ellenkezőleg mindinkább növekedett.

De főleg látható folyton folyvást azok számának gyarapodása, kik egyenként vagy kisebb csapatokban jönnek, egycsek egy vallásos gondolattól vezetve, mig mások az élénken felkelt kíváncsiság egy sugallatának engedelmességgel.

Az összes pyrenei fürdőkből sereglenek

* A jelen cikk a *La Croix* kath. francia újság-ból van átvéve. A cikk írója: *Bertrín* György dr., a párisi kath. egyetem teológiai fakultásának rendes tanára. Magyarul megjelent a »HIRNÖK« novemberi számában. Fordította *Kipper* Károly S. I.

Gerstenbrein Tamás

szobrász és kőfaragó mester Nagyvárad, Rákóczy-ut 55. (Diósi fatelep).

Ajánlja nagyraktárát: Saját készítményű márvány, gránit, syenit, labrador stb. Eivállal minden e szakmába vágó munkát, ugyasintén régi síremlékekben. sírboltok s sírkövek renoválását a legolcsóbb árak mellett.

Első erdélyi géperőre berendezett kőfaragóműhely és s i r k ő g y á r .

Kolozsvár, Dézsma-utca 21. sz.

Központi iroda Kolozsvár. Telefon 662.

Fiókok telepek: 179

Déva. Nagyszombat, Bánpatak.

Gyáva vezér az, aki a következmények és a felelősség alól kibúvik. Gyáva ember, nem ember az, aki másokat kész halálba vinni, csak hogy ő érvényesülhessen. Az ilyen gyávaság határos a gonosztevők lelkivilágával.

Tetemre hív a magyarság a csernovai temetőbe. Tetemre hívja azokat, akik az áldozatokat halálba küldték: a nemzetiségi izgatókat, akár a magyar parlament nemzetiségi frakciójában, akár az osztrák képviselőházban, akár nemzetiségi zuglapok szerkesztőségében ülnek. A kiontott vér bosszúért kiált azokra, akik a vérengzést előidézték: a színómiás. Hlinkára, a gyáván hazudozó Hodzsákra, és társaikra. A csernovai temetőben ma nem békés gyertyák lobognak; az éj fekete sötétjében is haragosan piroslik az ártatlan vér s tetemre hívja a gyilkosokat: az izgatókat.

Megérti-e ezt a tetemrehívást a magyar államhatalom? Lesz-e ereje lesujtani a legfőbb bűnösökre, a nép nyugalmanak elrablóira? A csernovai temető retentő tanulság nekünk, hová vezet a magyarság gyöngéd türelme az izgatókkal szemben. Legyen vége a türelemnek, legyen vége a kiméleteknek. A csernovai temetőnek adjuk vissza békéjét: megtorlás sújtson az ottani izgatókra, az államhatalom teljes ereje álljon utjába minden politikai hamiskártyásnak, minden embertársa lelkével és vérevel spekuláló izgatónak! *

Máramarosi küldöttségek. Egy ötven tagú küldöttség járt ma a kormány tagjainál. A küldöttséget, melyhez a megyei képviselők közül Kókényessy Mihály, Novák Dániel, Dudits Endre is csatlakoztak Pap József dr ügyvéd, pártelnök vezette. Először Wekerle Sándor

miniszterelnök fogadta őket a képviselőházban, ahol Barna Fülöp ügyvéd ma kérte a miniszterelnököt, hogy vessen véget annak a szomorú állapotnak, mely a vármegyét a legnagyobb nyomorúságba sodorta. Perényi Zs. báró a megye főispánja, egyetlen darabant-főispánja Magyarországnak, aki mindent elkövet arra, hogy a függetlenségi párt törekvéseit lehetetlenné tegye s a régi állapotokat fentartsa. Kéri a miniszterelnököt, hogy ne hagyjon egy népes megyét a züllés szélére jutni. Wekerle válaszában megígérte, hogy nem óhajtja ugyan a pártközi viszonyokat megbolygatni, de mindent elfog követni miniszter társaival, hogy Máramarosban rendet teremtsen. A küldöttség aztán fölkeresték Kossuth Ferencet, Günthert, Andrásyit, Hollót s Apponyit. Az összes miniszterek hasonló választ adtak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, okt. 31.

Justh Gyula elnök 10 órakor nyitja meg az ülést. A kevés számban megjelent horvát képviselők arra az ötletre vezetik Ugron Gábort, hogy végezzenek míg a horvátok távol vannak; ez a jótanács azonban nem talált követőre.

Elnök az irományok olvasása után ismerteti Ugron Gábor indítványát, amely az indemnitási tárgyalásoknak egy órával való meghosszabbítására vonatkozik. (Mozgás a horvátok között.) Az indítvány fölött a jövő ülésen dönt a Ház, vita nélkül.

Sumir György horvát beszédbe kezd az utolsó padosorban.

Sumir tovább foglalkozik Thaly Kálmán, majd Wekerle Sándor miniszterelnök kijelentéseivel. A Wekerle és Kossuth által megszelídített függetlenségi párt tagjait s ezért van Thaly bizalommal a kormány iránt.

Szűnet után.

Rakovszky István alelnök foglalja el az elnöki széket.

Bánffy a nemzetiségekről.

Bánffy Dezső báró: Lukács László tegnap az ő személyével foglalkozott. Nem mondja, hogy rá nézve kellemetlen, de mégis szólásra készíti őt, az indemnitást megszavazta, de nem bizalmi szempontból (sok szó férne a ki egyezéshez és egyebekhez), hanem állami szükséglet szempontjából. Lukács László tegnap az ő politikai feltámadása ellen beszélt.

Lukács László: A haza érdekében.

Bánffy Dezső báró: Tudom, hogy a nemzetiségi urak az ő szempontjából nem szeretnék az én politikai feltámadásomat, de bármennyire ellenkezik is az én politikám, egyebekben a függetlenségi párttól, mégis ebben a kérdésben tegnap neki a függetlenségi párt választ midőn éljennel felelt az ő neve említésére, amit ő nem igen szokott megtenni. (Taps.) Bánffy azután vázolja a nemzetiségek izgatását a nemzeti zászló ellen, amelylyel bizonyítják, hogy nem ismerik el az államot.

Lukács a memorandum-pörből kifolyólag a szegedi börtönben ült. Ez a pör Wekerle alatt volt, ő alatta ítélték el.

Wekerle Sándor: Igen nekem volt hozzá szerencsém. (Derűtség.)

Bánffy: Én ajánlottam a memorandistákat kegyelemre.

Kiáltások: Most meghálálják!

Bánffy: Lukács és társai memorandummal fordultak a magyar király ellen az osztrák császárhoz.

Lukács Ez nem igaz!

Bánffy: Itt egységes magyar nemzeti állam kell, hogy legyen a nemzetiségi törekvések ellen, melyek ezzel szemben külön jogokat akarnak kicsikarni, tiltakozunk kell és minden kormányzati eszközzel elfojtani. Minden nemzet ezt a politikát követi. Bretagneban másfél millió

ide turisták, s vannak sokan mások, kiket ama városok nem vonzanak, de akik Lourdest nem felejtik ki a szünidő uti programjából. Sokan sajnálattal látják ezt. Én nem osztom nézetüket.

Mert ha az általános magabaszállás azáltal veszt is valamit, hogy azok mellett, kik jámbor buzgalommal imádkoznak, olyanok is vannak, kiknek arcán inkább a kíváncsiság, mint a magabaszállás tükröződik le, az imádság még sem szenved miatta, minthogy magatartásuk tiszteletteljes s hozzá az ily szórakozott járókelő nép lelkén, kik most egy pillanatot áldoznak olyan világnak, mely eddig ismeretlen volt előttük, e jelenetek láttára bizonyára váratlan meghiúsítás vesz erőt, míg elméjükben üdvösséges gondolatok fogamzanak meg.

És azután pl. azok, kik ez idén odajöttek, nem kellett a lourdesi óriási tömegek láttára önmaguk és környezetük előtt megvallaniok, hogy a vallásos érzelmeket lehet ugyan üldözni, de azzal nem oltják ki, de még el sem altatják: meg hogy annyi abban az ostobaság és örültség, mint az igazságtalanság és állatias vadság, aki arra számít, hogy a franciák lelkében elolthatja a hit amaz erős szövétnekét, mely őt Tolbialetől kezdve megvilágosította és hűségesen vezette az évszázadok hullámain át.

*

Hát még a mi társadalmunk vad önzése mily látványok tanuja Lourdesban?

Egy párisi világias szellemű nagy lap egyik munkatársa látni kívánta Gargam Gabrielt, ki azelőtt vasuti hivatalnok volt, és mint ilyen egy bozasztó vasuti szerencsétlenségnek esett áldozatul, mely gyógyíthatatlan sebeket

ejtett rajta, melyek őt annyira eléktelenítették, megnyomorították, hogy az angoulêmei törvényszék ítélete szerint, melyet később a bordeauxi felsőbb ítélőszék is megerősített, igazi emberi torzkép, melyben a szellemi tehetséget leszámítva, mi sem maradt épségben. Azért is nevezett törvényszékek az orleansi vasuti társaságot elítélték 60 ezer frank bírságra, kártérítés címén, és 60000 fr. évi járadék fizetésére nyugdíj fejében.

Egy hónappal az említett ítélet hozatala után Gargam Gabriel Lourdesban, mint egy másik Lázár, új életre ébredt és azóta mindig talpon van, akkor visszanyert ifju erejével: egy elő csoda ez az ember.

A párisi újságíró saját szemével kívánta őt látni.

Oda vezettem őt tehát a fürdő medencékhez.

Épen abban a pillanatban, amikor odaértünk Gargam egy mosdó edénnyel és szivacsos kezében, egy beteg arcát mosogatta, mely annyira éktelen, visszatetsző, undortkeltő volt, hogy hozzáfoghatót még sohasem láttam. Ugyanakkor láttunk a két szomszédos medencénél más önkéntes betegápolókat, úgy egyháziakat, mint világiakat, kik sebkiverte szegény betegeket vetkőztettek le és azután a csodavizbe mártották annyi gyöngédséggel párosult elővigyázattal és szeretettel.

Társam olyan szemekkel nézte a látványt, melyekből csodálatot is, nyugtalanságot is, zavart is olvashattam ki. Majd hirtelen felém fordulva, mondá: »De hiszen mindaz, amit itt látok, határozottan bámulatos.«

Ott hagyva, a zavargó nagy várost, ahol

kiki csak önmagával törődik, valami előtte új világba tévedt, ahol a felebaráti szeretet ulti diadalait.

*

Az orvosi vizsgáló teremben: a hit diadal-maskodik. Sűrűnek-forognak itt orvosok, papok a sajtó képviselőivel. És ez rendjén van így.

Kell itt orvos, kik megállapítsák a tényt; kell theologus, kik mérlegeljék a következtetést, melyet a tények alapján vonni lehetne, a dolog természetes, vagy természetfölötti jellegére nézve; végre szükség van újságírókra is, kik beszámoljanak a nagyközönségnek a történetekről. Tudom, szemükre vetik néha az utóbbiaknak, hogy elhamarkodják a közlést, míg az előbbieknél, hogy a csodát akárcsak a szakmájuk tulajdonát képező dolognak tekintik, mellyel foglalkozni egyedül nekik van jussuk.

A valóságban mindenki csak azt végzi, ami különösen ő hozzá tartozik.

Csak azt kell sajnálattal említenem, hogy a tömeges zárandoklatok alkalmával nem jelentkeznek több jóakaratu orvos, kik önként nyújtának segítséget a betegvizsgáló-iroda hivatalosan működő orvosainak, kik maguk nem győzik a munkát. Ha az orvosok száma nagyobb volna, megvizsgálhatnák a beegyeket gyógyulásuk előtt, mint ahogy azt a gyógyulás után teszik és így a bizonyítványok, melyeket a betegek kezelő orvosai állítottak ki, azok elutazta előtt, emelkednének értékben s maga a vizsgálat a betegség utolsó pillanatára is kiterjedne.

Több orvos is megpengette az idén az eszmét: azt a kérdést vetették fel, nem lehetne-e önként jelentkező orvosokból egy csapatot szer-

ember nem beszéli a francia nyelvet és iskoláiban mégsem követelik, hogy a francia nyelvet kiküszöböljék. Így van a Baszkoknál s így van Angliában is. Sehol sem követelik, hogy a vasuti szolgálati nyelv ne az állam nyelve legyen. A horvátokról szólva, politikája, hogy a horvát autonómia tiszteletben tartása, sajnos kötelességünk, (Nagy zaj a horvátok közt) de még további állami jogokat adni nekik nem szabad. Az ő miniszterelnöksége korában azon az állásponton volt, hogy a magyar zászló Horvátországban a középületeken joguk és kötelességük kitzütni. Azóta nem emlékezik, hogy a magyar zászló, legutóbbi letétele olyan módon történt le, mint tőle 1895-ben Apponyiék követelték.

Bevalja, horvátokkal szemben ő is bűnös volt. Minden kormány vádolható azzal, hogy a horvátoknak sokat engedtek. Már az is hiba volt, hogy negyven képviselőt engedtek be a magyar parlamentbe. Sokkal veszedelmesebbek ezek a jó barátok, mint az ellenségek. Teljesen hamis álmodnak, midőn azt hiszik. Horvátország és Magyarország között olyan kiegyezés van, mint Magyarország és Ausztria között. Barátságos álarc alatt más célt szolgálnak ép úgy mint a nemzetiségiek, akik itt hazaszeretettől áradoznak, de odakint másképp beszélnek. A horvátok horvát beszéde ellen kell ki ezután. Nem az a céljuk, hogy megértsük őket, hanem mint a tavasszal, obstrukciót csinálni. Ne féljenek, ha rosszul is ejtik ki a magyar szót, nem fogják azt kifogásolni, de a földolgoz, hogy megértsük egymást. Az ő minisztersége alatt látta ő, hogy a horvát állapotok tarthatatlanok, s előterjesztést is tett ő felségének. Héderváry politikája sem felelt meg a magyar államértéknek, beteges is volt, azt tervezte, hogy személy változást csinál, de nem egy alkirályt tesz oda bánnak, mint Supilo gondolja, hanem olyan bánt, aki magyar politikát csinál.

Supilo Ferenc: Horvát politikát, nem ma-

gyar politikát. (Supilo nagy zaj között többször ismétli.)

Rakovszky elnök: Felszólítom Supilót, hogy ne kiabáljon és ne hirdessen itt ilyen téves tanokat. (Taps.)

Bánffy Dezső: Az volt a célom, hogy a bán ne az ottani akarat nyomása alatt intézkedjék, hanem a magyar állam érdekét képviselje (Zajos taps.) Az a terület egy forradalmi terület, amely az államegység rovására fejlődik s azt ha lehet a törvényes határok közé kell szorítani, ha nem, erélyes eszközökkel kell szembe szállni vele. (Hosszas éljenzés és taps.)

Lukács László! Személyes kérdésben kért szót. Bánffy őt megsértette hazafias érzésében.

Zajos kiáltások: Hazaárulól! memorandum! Bécsbe menjen.

Lukács László és az elnök közt a Ház nagy zajában hosszas vita indul meg, mert Lukács nem tartja magát a személyes kérdéshez. Végre az elnök megkérdezi a Házat, megengedi-e Lukácsnak, hogy a tárgytól eltérjen, mire az egész Ház feláll és megadja az engedélyt.

Markos Gyula: Ez a magyar parlament!

Lukács László folytatja a személyes kérdésben a beszédét, majd áttér a memorandumra és azt mondja, hogy abban semmi olyan nem foglaltatott, ami a haza ellen van. Hogy miért mentek Bécsbe a királyhoz? Hát Kossuth nem oda ment-e? A kegyelem kieszközlésében Bánffynak semmi része nincs.

Éber Antal: Hát ki eszközölte ki a kegyelmet.

Lukács László: Azt nem Bánffy eszközölte ki. Bánffy politikája sirási politika.

Bánffy Dezső br.: Lukácsiu nem komolyan beszélt, mert szóló eszközölte ki a kegyelmet Lukács részére, hiszen a megkegyelmezés csak miniszteri ellenjegy, mert szóló nem támadta őt, hanem ellenkezőleg Lukács sértette meg a szót. Elmondja, hogy a megkegyelmezésben neki is része volt, mert azt maga a kormány kezdeményezte.

Bosóky Árpád: nem szavazza meg az indennitást, mert nem viselkedik bizalommal a kormány iránt. A kormány az átmeneti időre vállalt feladatait nem teljesítette, hanem felidézte a horvát és szociáldemokrata kérdést. A kiegyezés tárgyalása alatt gyengeséget tanusított. Támadja Andrásyt, mint aki a régi szabadelvű és nemzeti pártiakból lett függetlenségi képviselőket visszaválogatja a 67-es alpra Panaszolja, hogy a 67-es főispánok megtorlás nélkül üldözik a függetlenségi pártot a vármegyékben, hogy ezzel a legközelebbi választáskor az alkotmány párt győzelmét biztosítsa.

Elnök ezután megállapítja a következő ülés napirendjét, mely hétfőn d. e. 10 órakor lesz s az ülést 2 órakor berekeszti.

Vázsonyi és Lengyel botrányos viselkedése.

A magyar bizottság megvédett jó hírneve.

Fővárosi tudósítónk jelenti: Országszerte megbotrányozást keltett az a viselkedés, amelyet a Hajdu—Lengyel bünper fő tárgyalása alatt Lengyel Zoltán és Vázsonyi Vilmos tanusítottak. Ez a két törvényhozó celebritás (?) nem átalit örökösen nyelvedni a bírósággal, sőt Vázsonyi Vilmos, midőn a felebbezés bejelentésekor szándékos tévedéssel és gunyos célzással a fő tárgyalást vezető elnököt nagyságos táblai bíró urnak címezte, e szándékosan téves címzéssel avval gyanúsította meg Szepessy István elnököt, aki még csak törvényszéki bíró, hogy felsőbb nyomás alatt cselekedett és jutalma táblai bíróvá való előléptetése lesz.

Lengyelnek és Vázsonyinak ezt a botrányos viselkedését a képviselők ma a Ház folyosóján éles kritika tárgyává tették. Különösen Csizmazia Endre, aki egyenesen a bírói székből lett képviselővé, ítélte el keményen Lengyel és Vázsonyi viselkedését.

— Igazán skanda'um, amit miveltek.

vezni, hasonlóan a betegápolókéhoz, eltekintve a nagy számtól. — Az eszmét világgá küldték, hátha hódít?

* * *

Soha többé nem fogom elfelejteni azt a pillanatot, mikor a zarándoklat utolsó-előtti napján, délután három órakor beléptem a vizsgálóterembe. Az összes orvosok avval voltak elfoglalva, hogy a betegeket vizsgálják, vagyis a kórházi műkifejezések szerint »megfigyeléseiket tették«.

A terem minden oldalán kisebb csapatok állottak, kik a csodákat jegyezték fel hivatalosan.

Szünős-szüntelen új betegek jöttek, hogy gyógyulásaikat megállapíthassák. Egy-zer csak az orvosok kijelentették, hogy már nem gyógyzik. Valóban ezen napon az ég, akárcsak a csodálatosan dus és bő harmat, úgy árasztotta kegyét.

És hozzá még milyenek voltak kegyének jelei?

Láttunk mi itt szerencsétlen tüdőbajosokat kik orvosai adta bizonyítványai szerint a tüdővész második fokán állottak, — azon fokon, mely mindig végzetes kimenetelű — hirtelen mintegy ujjászülettek.

Hordozóágyakon látták őket csak az imént a haláltusa színeivel arcukon és most idesiettek friss erőben, ragyogó arccal. Az orvosi vizsgálat tüdejüket sértetlennek találta, sebnek semmi nyoma többé.

*

Ez a beteg meg izombénulásban szenvedett, olyan szörnyű betegségben, melyből sen-

kit sem gyógyíthatnak ki. Egy fiatal orvos, ki átutazóban volt itt, tanulmányozta az esetet és részletes, világos jelentést tett róla; több olyan mozgást is végeztetett vele gyógyulása után, melyre az ilyen betegek különben teljesen képtelenek; az ilyenek száma nem is csekély. Saját szemünkkel győződünk meg róla, hogy eme gyógyíthatatlan bajnak, mely fölött a tudomány kétségbeesik, semmi nyoma többé.

Egy másik 27 éves fiatal leány, Borel Mariska Lourdesba jött 6 váladék-fisztulával (levelező-csatorna, melyen át a beteg szervek váladékai távoznak a testből), melyek egyedüli levezető csatornái voltak a belek váladékainak.

Itt áll most előttünk hirtelenül meggyógyulva. A természetes lejáratok újból működnek, a sebek mind behegedtek. Olyan esemény, olyan gyógyulás ez, mely a külső és belső sejtszövetek pillanatnyi helyreállítását, illetve létrehozását követelte. A jelenlevő orvosokat bámulat fogja ell azonnal letényképeztetik a hasüreg tájékát, hogy megdönthetetlen érvül szolgáljon a jövőben e hirtelen gyógyulás csodálatos jellege mellett.

*

Itt áll előttünk egy 30 éves férfi, Boucher György Ármánd, három évvel ezelőtt jött Lourdesba, három tagjára béna (a két lábára és a bal karjára) kérvén a jó Istent, adná neki vissza karja használatát, hogy kézimunkával keresesse kenyerét. Kérése meghallgatásra talált: karja újból érzékeny lett és mozgatható. Felbátorodva az isteni irgalmon, a múlt évben többet mert, kérte a szent Szüzet, eszközölné ki neki azt a kegyelmet, hogy legalább mankó-

val tudjon járni, meggyógyítván egyik béna lábszárát. Csakugyan egyik lábszára meggyógyult.

Ez évben nem félvén attól, hogy már kimerítette az ég jóakarátát, mely tényleg soha ki nem merithető, sőt akarja hogy kimeríthetetlennek is tartsák — újból megostromolta a szent Szüzet — és nem hiába. Meg van hallgatva harmadszor is, félredobja mankóit és gyalogszerrel követi az Oltáriszentséggel való körmenetet.

Könnyen lehetne még e csodálatos gyógyulások jegyzékét megtoldani: mert hiszen ez évben ugyancsak megsokszorosodtak és hozzá egészen kivételes jelleggel bírnak.

— Nem mondhatná meg, mi lett abból a husz éves leányból, akit haldokolva hagytam el, — kérdezte tőlem két nappal a lordesi zarándoklat után egy vendégszerető urnó, egy politikai felesége, kivel esetleg találkoztam messze Lourdestól.

— Szerdán reggel kellett elutaznom, — tette hozzá — és akkor szegényke igen rosszul volt.

— Hogy hívják őt, nagysád?

— Benvenuti Gabriellának.

— Benvenuti Gabriellának? . . . Igen, szerdán este láttam őt az orvosi vizsgálóteremben. Ő meg van gyógyulva.

E gyógyulás még a lordesiakat is meglepte, pedig a megszokás folytán már nem oly könnyen indulnak meg. Láttuk a fiatal leányt elterülve hordozóágyán, élet nélkül, szintelenül, akárcsak a nulla. És aki csak látta a négy férfit, kik könnyű, inkább haló, mint élő testükkel tovasiettek, azt vélte, hogy már előre is részt vesz a szegény beteg temetési szertartásán.

Egy pár órával később viszont láttam őt

Még azt megértem, ha a vádlott izgatott kedélyállapotban nem mindég tudja megválogatni a szavait. De Vázsonyi fellépése csunya és perverz volt. Vázsonyinak, aki magát híres kriminalista ügyvédnek tartja, a jó izlésről ennyire megfélemednie nem lett volna szabad. Az ő viselkedése oly alávaló volt, hogy ha én vagyok Szepessy bíró helyén, csak azért, hogy bírói minőségemet magán személyemtől kellő formában elválasszam, szabályszerűen bezárom az ülést, leszálok az emelvényről, s úgy vágom pofon Vázsonyit, hogy a Dob-utcában szedik össze.

Lengyel Zoltán erre a kemény ítéletre hűledezve válaszolt. Hát Vázsonyinak ezt az egy tettét én sem helyeslem, de felháborodása egészen jogos volt, oly dolgok történnek ma már a bíróságok előtt, melyek kihozzák az embert sodrából. Engem három évig tartottak vád alatt azért a tüntetésért, melyet a függetlenségi pártkör ablakai alatt rendeztem. Hol volt ekkor a független bíróság? Polónyi Géza ellen folyó ügyemben a bíróság egy kétes hírű hölgyet a lakásán hallgatott ki. Három éve, hogy minden kliensem állandóan megkörnyékezni akarják.

Nagy megütközéssel hallgatták Lengyelnek ezt az utolsó megjegyzését, amelybe könnyen belemagyarázható a bíróság újabb meggyanúsítása.

A meggyanúsított bíróság védelmére ismét Csizmazia Endre kelt ki.

— Te mindig másra tereled a szót, mondotta Lengyelnek és olyan dolgokat hozasz fel, amiket nem tudnál bizonyítani. En sokáig tagja voltam a magyar bírói karnak, közöttük éltam és azt mondom igaz meggyőződéssel, hogy aki ilyet még csak feltételezni is mer róluk, az még arra sem méltó, hogy a magyar bíróság talpát megcsókolja, tagjai oly magasan állnak felette.

Ezzel az izgalmas párbeszéd véget ért.

ugyanazon hordozó ágyon, de most telve élet-erővel, mosolygó arccal, ragyogó képpel.

Végezetül még egyet a sok közül. A 24 éves Granet Dézy Drancyból jött, az észak-franciaországi ugynevezett »zöld« zarándokvonattal.

Sok a baja szegénynek megérkeztek; az ágyék Pott-betegsége, hozzá gerinc-szu és ágyék-kelések.

Az egész utazást egy pokrócon tette meg, melyet függő ágy módjára szijakkal erősítettek meg a vasuti kocsi mennyezetéhez. Erinteni sem volt szabad; enni sem tudott; az egész, amit magához vett július 13. óta kevés jeges champagner volt. Az uton a rokonszenves lillei dr. David, a »zöld« vonat orvosa kezelte és mint maga bevallotta, attól tartott, hogy még az uton elhal.

Felkelt nyugvóágyáról az Oltáriszentség közeledtek (Lourdesban t. i. körmenetet tartanak a zarándokok mindennap, mely alatt az Oltáriszentséggel minden egyes beteget megáldanak). Azóta nehézség nélkül jár és eszik mindenből. A betegség teljesen eltűnt: egészsége tökéletesen helyreállt. Egészen meg van gyógyulva. Ismételjük: igazán szép gyógyulás, valódi feltámadás.

Egy megjegyzést kell tennünk, azt t. i. hogy az idén a legtöbb gyógyulás nem az Oltáriszentséggel való körmenet alkalmával történt, mint az utolsó 12 esztendő alatt, hanem magukban a fürdőmedencékben.

Gyűlöletes támadást intéztek ez idén a lourdesi fürdőmedencék ellen, azt állítván, hogy

Pénzhamisító malomtulajdonos.

A detektív mint fényképész.

A gyors meggazdagodási vágy lázas izgalomba hozta az utóbbi időben a tenkei járást, mely tudvalevőleg egyike a legszegényebb járásoknak.

A tenkei járásból még nem is fejeződött be tulajdonképpen csak a múlt hóban felfedezett pénzhamisítás ügye, már tudósítónk újabb esetet telefonál. Ez az eset igen érdekes minden mozzanatában s nem csak Bihar megyére terjed ki, hanem érdeklí a fővárost, sőt a külföldet is.

Az újabb pénzhamisítási esetről részletes tudósításunk a következő:

A tenkei járásban Rippa község határában egy kis vizimalom van, melynek jogos tulajdonosa Pongor József. A vizimalom csendes s különösen az idei rosz termés miatt nagyon is kevés ember látogatja. Pongort a nagy magány arra ösztökélte, hogy tulsok szabadidejét valami melléklátogatásban töltsen el, ami jó jövedelmet is hozzon neki.

A legutóbbi pénzhamisítási eset volt az első csábító erő, mely feltámasztotta Pongorban a pénzhamisítás tervét. Az első lépése volt részletes tervet kidolgozni, hogy mikép tudná ő zavartalanul folytatni a pénzkeresetnek ezt az igen jövedelmező formáját. Az érc pénzgártást nagyon sovány és veszedelmes jövedelemnek találta. Félt, hogy őt is hamar le fogják leplezni. Elhatározta tehát, hogy bankjegyeket fog hamisítani. Hogy pedig ne tudjanak egykönnyen cselekményére rájönni nem ami bankjegyeinket, hanem a külföldieket akarta hamisítani.

Tervét igen ravaszul eszelte ki, azonban így is rajta vesztett. A bankjegyeket ugyanis fényképezés útján akarta hamisítani Pongor.

Október hónap közepe táján egyik fővárosi krajcáros lapban apróhirdetés jelent meg,

a bennök folyó víz mintegy meg van mérgezve és ennél fogva közveszélyes. Ime itt az Ur Isten felelete.

A zarándoklat utolsó két napja bizonyára megmarad mindenkor mindazok emlékezetében, kik szemtanúi voltak e napok csodálatos gyógyulásainak.

48 órán át igazán természetfeletti légkörben éltünk, a föld és az ég közt, de közelebb az éghez, mint a földhöz.

Én mindazokra hivatkozom, kik állandóan ott voltak a »Rózsafüzér« templomának orvosi vizsgáló termében, a csoda e klinikáján; hivatkozom rájuk, legyenek hívők vagy hitetlenek. Mondják meg, nem úgy tetszett-e nekik, mintha egypár órára valami új országba tévedtek volna, melyben azon törvények, melyek a világot kormányozzák, nem léteznek többé, hol egy rejtett kéz kijátssza hatalmukat, ahol a rendkívüli köznapinak látszik, és ahol végre a lehetetlen valósággá lesz?

Kérem tehát azokat, kik velem látták ama jeleneteket, tegyék kezüket becsületes férfi szívükre és kérdezzék annak méltányosságától, mit ítél a dologról!

Kérem tehát azokat, kik velem látták ama jeleneteket, tegyék kezüket becsületes férfi szívükre és kérdezzék annak méltányosságától, mit ítél a dologról!

Valóban azt kell itt énekelnünk:

Dicsőség Istennek a magasságban és béke e földön a jóakaratu embereknek.

melyben Pongor egy gyakorlott fényképész segédet keresett jó fizetés mellett. Az apróhirdetésre figyelmes lett az államrendőrség és azonnal mozgósított egy detektívet, aki megfelelő fényképész készülékekkel felszerelve leutazott Biharba és Rippa községében jelentkezett Pongornál mint fényképész segéd.

Pongor a fővárosi detektívet előbb próbára tette, ami nem járt eredménnyel, mert a detektív igen ügyesen játszotta szerepét. Végre megbízott benne és tervének minden aprólékos részleteibe bele avatta az ál fényképész segédet.

A detektív teljes tíz napot töltött Pongornál, mely idő alatt a jövőre készített összes terveket kitudta tőle. Pongor minden készüléket beszerzett a pénzcsináláshoz. Gépet is vásárolt, melynek segítségével a sokszorosítást akarta végezni. A fényképész segédet különben is arra akarta felhasználni, hogy avasoa be őt a fényképezés minden titkába.

Tíz nap alatt elég tökélyvel sajátította el Pongor a mesterséget és már több külföldi bankjegyet hamisított, mikor azt el is akarta expedálni a külföldre megbízottainak, akik azt forgalomba hozták volna.

Tegnapelőtt az ál fényképész segéd Rippáról Tenkére ment be és az ottani telefon állomásról beszélt a budapesti államrendőrséggel s az ügy ismertetése után kérte a megfelelő intézkedések megtételét. A telefon jelentés után a legelső vonattal egy fogalmazó és detektív leutaztak Budapestről Tenkére, hol jelentkeztek a főszolgabírói hivatalnál és kimentek Rippára.

Rippán Ponor Józsefet letartóztatták. Ponor eleinte tagadott mindent, de mikor az ál fényképész segéd levetette inkognitóját, teljesen megtört s bevallott mindent. A letartóztatás után házkutatást tartottak Ponoránál és a fényképező gépet, valamint a sokszorosító gépet és a pénzhamisításhoz szükséges más tárgyakat elkobozták.

A detektívek Pongort a tenkei járásbírósnak adták át, mely megindította az eljárást. A három detektív még tegnap délelőtt visszatért Budapestre.

Költözködés.

- Hol a kalapom?
- A konyhaedények közt.
- Hol a cipőm?
- Talán a zongorában.
- Hát a mai felebbezési tárgyalás aktái?

Senki sem tud választ adni. Általános sürgős keresés — és végre is megtalálhatik a kívánt akta egy vasaló és a suvickos kefe szives társaságában, az üres zsirosbödön fenekén.

Gondolom, ezek után nem nehéz azt kitalálni, hogy a leírt párbeszéd egy költözködés kedvesebb jelenetei közül van ellesve.

Nincs izgatott szórakozás, mint egy félig kész lakásba beköltözni. Ez kell a modern kor petyhüdt idegeinek, nem az általános választói jog. A parkettezők éppen gyalulják a kemény faanyagot. Az élekre fent gyalu alatt úgy visít a padló, mint a városi villamos kenetlen kerekű pótkocsijai ünnep-és vasárnapokon. A cigánypurdéktól nem is veszek hasonlatot, mert a hasonlat halvány — akarom mondani — halk lenne. A kőmives szidja az asztalost, amiért keverte a vakolatot. A mázó- és szobafestő is fölötte barátságatlan hangoz birálják egymás szakértési erre meg amarra-ját; azt próbálják eldönteni, melyik fecskendezte be jobban a másiknak a remekművét? Künn azalatt kovácsolnak, kalapálnak, a helyzet magaslatán pedig, a házfedél ablakán a cserepező tremolázva zengi az immár nem egészen ismeretlen áriát:

— Vilja, oh Vilja,
Te szép, te csodás!

Mindex meghatározhatlan egyvelegbe fonódva, ingerli a füleket — és a kezeket, hogy kétségbeesve markolja hajadba; ha t. i. még van. Végigszemeléd a kalapácsolókat, padlóviszitatókat, veszedkedőket és Vilja, oh Vilja hódolóját, eszedbe jut, hogy ezért a remek hangversenyért neked kell a belépti díjat megfizetni s szeretnél te is egy dallal felelni érzéssel, aktuálisan:

Pénzem, az nékem nincsen!

Szerenesére elfogyott nemcsak a pénzed, de a hangod is. Addig dirigáltál, hordoztad a szereket és a nyújtódeszkát, míg tökéletesen berekedtél Minden a földi jóból kifogyván, este szeretnél körülnézni a lakásban. Igen ám, ha lehetne! A villamosműnek bejelentetted ugyan, hogy »mehr Licht«, de ott előbb iktatják, holnap könyvelik, holnapután kiadományozzák az ügyet és akkor nyugodt lehetsz, hogy végre vagy bekapcsolnak a vezetékbe, vagy nem. Legjobb, ha megnyugszol a változhatatlanban és a hivatalos lassusággal kimérni szokott villany helyett egyéb világossági forrást keressz. Gyufa van, de semmi egyéb, amit meggyújthatsz. Tapogatsz, kutatsz, — hiába. Végre megakad a kezed — egy szál cigarettán. Oh kis cigarett! Füstöl, mint a remekbe készült »spór«, meleget többet ad nála és sokkal több világosságot, mint Nagyvárad város villamos műve. Rágyujtasz a becses kis j szágra s eszedbe jut Beleznay remek nótája:

Költözik a daru madár . . .

A daru madár . . . könnyű neki! Olyan kellemes a költözése, hogy nótát is faragnak róla. Hanem arról írjon Beleznay Antal érzéses nótát, mikor az adófizető polgár költözik! Azt hiszem, ez lenne a legszomorúbb magyar nóta — mert bizony annak az örökös refrain-je mindig csak egy-egy expenz-nóta. *

UJDONSÁGOK.

Mentsük meg a tüdőbetegeket!

Herceg Ferenc mondja: Az enyész te állítani az élet szolgálatába, a halottak napját avatni a reménység ünnepévé: gyönyörű gondolat! Oh! értsék meg mindenképpen az egy virágszál fenséges gondolatát! S legyen egy virágszállal kevesebb most a halottak napi koszoruba fonva. Aztán a temetők díszéből elvont filléreinket küldjük föl az élőhalottak, a tüdőbetegeknek megváltására, a József Kir. Herceg Szanatórium Egyesületnek.

A halottak napja alkalmából több városban mint Abonyban, Bánffyhadon, Besztercén, Brassóban, Debrecenben, Eperjesen, Győrben, Kassán, Keszthelyen, Lőcsén, Lugoson, Mohácson, Munkácsban, Nagykárolyban, Orosházán, Orsován, Pozsonyban, Sátoraljaújhelyen, Szegeden, Szabadkán, Szatmáron, Ujvidéken Ungváron és Veszprémben jótékony hölgyek temetői gyűjtést rendeznek.

Jó példával jár elől a székesfőváros, ahol köztereken és a temetőkben 30 gyűjtőurnát állítanak föl.

Nagyváradon a polgármester intézkedett, hogy a temetőknél perselyt állítsanak a nagyváradai tüdőbész ellenes dispanszre számára. Emellett a József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület részére is gyűjtjenek.

Küldjük el az egy virágszál árát utalványon minél többen az egyesületnek. A halottakra való méla emlékezés hangulatában jusson eszünkbe: Mentsük meg a tüdőbetegeket!

A nagyváradai tüdőbetegekért.

A nagyváradai szegénysorsu tüdőbetegek segélyezésére Rimler Károly polgármester ak-

ciót indított. Azt az akciót szolgálja az a felhívás, amelyet a polgármester most adott ki, felhíván a közönséget, hogy halottak estéjén a temetők kapuin elhelyezett gyűjtő perselyekbe dobják be filléreiket, melyeket a humanus cél a szegény tüdőbetegek felségélyezésének előmozdítására szántak.

A polgármester felhívása a következőleg hangzik:

Halottak estéjén a temetők kapuin gyűjtő perselyeket helyezünk el, azon kéréssel, hogy »Adakozzunk a városi szegény tüdőbetegek részére.«

Halottak napján fordulunk a közönség nemes szívéhez, azon a napon, amidőn a kegyelet nyilatkozik meg az elhunyt hozzátartozók emléke fölött; azon a napon, amidőn a fájdalom érzése fogja el a szívet, látván a sírok előtt a kérelhetetlen enyészetnek romboló pusztításait, amely szívtelenül, lelketlenül szakítja széjjel a leggyöngédebb érzelmeket.

A tüdőbetegség ellen az emberiség felvette a küzdelmet és enyhíteni törekszik ezen betegségnek nemzetirtó pusztításait.

Kitűnő megmondani, hogy hány sirállana üresen? hány szem maradna szárazon? hány munkás kéz, szerető anya és gyermek maradt volna életben? hány családban élne tovább a boldogság? ha ezen gyilkos betegség ellen a segítség kellő időben érkezik és a pusztító kór rombolásai megakadályoztatnak.

Az igaz kegyelet, az őszinte ember szeretete nyilvánul meg abban, ha a szegény beteg ember társainkon segíünk és megmentjük őket hozzátartozóiknak.

Bizalommal fordulunk Nagyvárad város közönségéhez és felkérem, hogy a városi szegény tüdőbetegek segélyezésére irányuló humanus törekvésünket kegyes adományaival támogatni és előmozdítani sziveskedjék.

Nagyvárad, 1907. okt. hó 25.

Rimler Károly,
polgármester.

* **Halottak estéje.** Ma este lesz az év legkomorabb estéje. A halottak néma birodalma fényes lesz. Apró gyertyák lebegő világa fog titokzatos fénykört vonni a komor birodalomra. Egy nap van szentelve a halottak részére. Ennek a napnak előestéje lesz a mai este. Sok, sok virág, koszorú, gyertya és fáklya harmónikus fog komoly szomorú ünnepi képet varázsolni a néma temetőkre. Ezrével vonul ma este ki a nép oda azok közé a halmok közé, melyeknek mindenike alatt egy-egy kedves tagja fekszik valamelyik családnak. Komoly gondolatok a halál és a föltámadás nagy eszméje fog ma este foglalkoztatni mindenkit, mert hisz mindenkinek van kiért gyászolni, kiről megemlékeznie, kiért imádkoznia. Ma a temetőkre a templomokból körmenet fog kivonulni. Este 6 órakor az O'aszi templomban litánia lesz és utána szent beszéd. Az újvárosi templomból 5 órakor indul a körmenet az új temetőbe.

* **A Szacsavay-asztaltársaság koszorúja.** A »Szacsavay Imre asztaltársaság« mint jeleztük is többször lapunkban szép impozáns bronzkoszorút készített Margó Ede szobrászművész által a Szacsavay-szobor alkotójával, a szobor talapzatára, mely csak a napokban érkezett meg Budapestről Haraszti József ércöntőtől s ma már ott díszíti a vértanú szobrát, a szép koszorú hatalmas szalagján a »Szacsavay-asztaltársaság.« A vértanú emlékének felírta olvasható. A koszorút tegnap helyezte el az asztaltársaság kérelmére Rimler Károly polgármester és Köszeghy József főmérnök in-

tézkedése folytán Csordacsics Ferenc építész. Az elhelyezést Madarász és Flonta építészek teljesítették.

* **Tiszti kinevezések.** A hivatalos lap tegnapi számában folytatólag közölt katonai tiszti kinevezések közül a következők érdeklők városunkat: A vezérkari testületben kinevezte ő Felsője a 37-ik gyalogezredtől Dittlich Ede II. oszt. századost I. oszt. századossá Főhadnaggyá lett a 37-ik gyalogezredben Schannen József hadnagy és a 7. számú huszárezredben lázári Nagy Leó hadnagy. Főhadnagv számvivővé előlépett a 37. gyalogezrednél Velvart Lipót hadnagy számvivő.

* **Kritika a Nogáll szoborról.** Egyik ismert műértő kritikuskunk írja a következőket: Az új Nogáll-mellszobor a Nogáll-utcai fűvelöntézet egyemeletes épületének középső oromzatán az e célra készült fülkében foglal helyet. A Tóth István szobrász által mintázott alakot a Hungária ércöntő intézetben öntötték bronzba egy darabban. A mellszobor másfél életnagyságban ábrázolja a megdicsőült főpapot, férfikora delén. A művész részben fényképek, részben olajfestmények, de főleg Barabásnak az 50-es évek végén készült kitűnő kőrajza alapján mintázta a mellszobrot szerencsés kézzel, mett a megboldogult arany szívű főpap nyája, mosolygó arca megkapó hűséggel és elevenességgel tekint intézete homlokzatáról mindazokra, kiknek még él emlékezetükben a térfü arca, aki »körüljárt, jót cselekedvén.« A Nogáll utcából persze nem látható egészen jól a kissé tulságos magasra került szobor, de a Bölcsőd-utcába betérve, kellő távolságból egészen tisztán szemlélhető. Vajha képevel együtt szelleme is ott lebegne szeretett városrésze fölött!

* **A hegyi építkezések.** A hegyi építkezések dolgával meg vannak akadva a város-házán. A kérdés eldöntés alatt áll a belügyminiszteriumban, ahol szintén nem tudtak hamarjában eligazodni a nehéz és a magántulajdont és jogot mélyen érintő kérdésben, s ezért áttették az egész ügyet az igazságügyminiszteriumhoz. A nagyváradai rendőrség megindította több hegyi építkező ellen kihágásért az eljárást, s elítélte őket 5 napi elzárásra és 100 korona pénzbírságra, holott elzárással az ilyen kihágás nem büntethető. A városi tanács az ítéletet feloldotta s mivel a kérdéses épületek csinos pavillonrendszerű házak, mielőtt II-od fokban határozná a kihágás ügyében, utasította a város főmérnökét, hogy vizsgálja meg, vajjon az épületek megtelelenek-e a jelenleg még érvényben levő építési szabályrendeletnek s tegyen jelentést a tanácshoz.

* **Járvány a vidéken.** Váncsod közegében most egyszerre két járvány is lépett fel. Mint a tegnapi nap folyamán beérkezett jelentésekből kiténik a hasihagymáz és a roncsoló toroklob lépett ott fel járványszerűleg, mire a megfelelő intézkedéseket megtették.

* **A Körözs-hidakon nem kell vámot fizetni.** Körülbelül 3 éve húzódik Nagyvárad város vámdíjszabályzatának ügye, míg a miniszter jóváhagyva visszaküldötte. Az új vámdíjszabályzatban némi díjemelések vannak, de ennek ellenében a város belterületén levő két Körözhidon megszűnik a vámszedés s ezzel megszűnik az a sokszor kifogásolt anomália is, hogy az elszá polgárok ha a piacon vásároltak kocsival valamely árut, a hidakon vámot kellett fizetniük. A városba bejött szekerek ez-ntul minden vámszedés nélkül szabadon közlekedhetnek a hidakon. Az új vámdíjszabályzat és a

hidakon az új rend ma, november 1-én lép életbe. Erre nézve a kereskedelmi és iparkamara a következő hivatalos értesítést adta ki:

Van szerencsénk az érdekeltek tudomására hozni, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr jóváhagyván Nagyvárad városának a sorompóknál, valamint a vasuton érkező tárgyak után szedhető kövezetvámokról szóló díj-szabályzatait, azok az 1907. évi november hó 1-én lépnek életbe. Azzal közöljük ezen körülményt az érdekeltekkel, hogy az új kövezetvám díjszabályzatok a hivatalos órák alatt kamarai hivatalunkban bárki által megtekinthetők. Nagyvárad, 1907. október 31. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: *Huzella Gyula*, kir. keresk. tan. elnök, dr. *Sarkadi Lajos* titkár.

*** A műkertészet remekei.** Minden idénynek meg vannak a saját virágai. Így az őszenek legdivatosabb virága a napkelet bájos chrisantemumja, amelynek szebbnél-szebb példányait nagy előszeretettel kultiválják kertészeink. E tekintetben mi sem szorulunk más város kertészeire. Ilj. Jelinek Ferenc nagyvárad kiálló műkertész telepén csodálattal szemléltük azokat a remek, szingazdag, hatalmas szirmokkal ékeskedő chrisantemumokat, amelyeknél szebbet a főváros egyetlen kertésze sem produkál. Egész erdő ékeskedik ezekből a pompás virágokból a Teleky-utca végén levő kertésztelepen. Ritkaság számba megy még a kertész-telep egyik különlegessége: a remek orchideák különböző faja, amelyek egy egész üvegházat töltenek meg.

*** A szegény ember koplaljon.** Nagyvárad város törvényhatósága az elmúlt évben rendezte tisztviselőinek és alkalmazottainak fizetését s ekkor hangoztatta, hogy senkinek nem lehet kevesebb az újjonnan megállapított fizetése, mint amennyit legalább azelőtt a drágasági pótlékkal együtt kapott. Ezt be is tartották a jobb állásban levőkre, csak éppen a legkevesebb fizetést élvező, illetve a legkevesebb fizetéssel nyomorgó hivatalosoknál és kézbesítőknél hagyták figyelmen kívül a most már busás fizetéssel bíró tanácsstagok. Tegnap a honvédhuszár laktanya felügyelőjének javasolta a főszámvevő a drágasági pótlék megszavazását, mert kevesebb most a fizetése, mint a rendezés előtt volt. Hogy a főszámvevő javaslatával mi lesz, könnyű eltalálni, mert éppen így méltányosnak és igazságosnak találta a főszámvevő a hivatalosok és kézbesítők hasonló kérelmét, de a tanács, mint a jóllakott ember, hallgat azóta s a főszámvevő javaslata valamelyik fiókban hever. Ez az eljárás nem csak méltánytalan, de igazságtalan és inhumanus is, mert a tanácsstagoknak nem lenne szabad éppen a legszegényebektől elvonni a megélhetés eszközeit.

*** Az érmihályfalvai megyebizottsági tagválasztás.** Érmihályfalváról jelenti tudósítónk, ott most fejezték be az aláírásokat a felebbezéshez, melyet a megyebizottsági tagválasztás megsemmisítése végett fognak benyújtani. A felebbezésben azt hozzák fel indokul, hogy a megválasztott dr. *Jakab Ernő* ez évre nem bír szavazati joggal és így nem lehet megválasztani a törvények értelmében. A felebbezés ma fogják postára tenni.

*** Közigazgatási bejárás.** A kereskedelmi miniszter tegnap értesítette a megyét, hogy az építendő érmihályfalva—tasnádi vasút közigazgatási bejárását elrendelte s annak vezetésével Szilágyi Viktor dr. kereskedelmi miniszteri segédtitkárt bizta meg. A közigazgatási bejárás november 12-én lesz megtartva. A gyűlekezés helye Érmihályfalva lesz.

*** Párisi művész nő Nagyváradon.** *Paksy Viola*, párisi művész nő, *Paksy Gusztáv* leánya Párisból Nagyváradra érkezett. Az ér-

dekes vendég szülei látogatása céljából tette meg a hosszú utat s néhány nap múlva visszatartik Párisba.

*** A hősködő fináncok.** Két finánc-szelelész a Bazár-vendéglőből a Széchenyi-szállodáig előbb danolva majd kiabálva minden összefüggés nélkül, nagy kemény léptekkel vonult tegnap a Rákóczi-uton. Ezt is megunták, mire kardot rántottak és mintha egy századot vezényelnének megfelelő vezény szavakkal rohamot intéztek az utcán járókelők ellen, akik rémült futásban kerestek menedéket a veszedelmes fináncok elől. A két hőst rendőrök fogták körül, kik ártalmatlanná tették őket és bekisérték a rendőrségre, hol kihallgatták mindkettőt és aztán kocsin szállították őket a kaszárnyába. A két finánc oly részeg volt, hogy utközben az egyik ki is esett a kocsiból, míg a másik a laktanya előtt rogyott össze.

*** Titokzatos bosszu.** Rejtélyes ügyben nyomoz most a mezőszási csendőrség. Tegnap délelőtt ugyanis *Papp János* né valaki gyomron szurta egy késsel, még pedig oly veszedelmesen, hogy a sérülés életébe is kerülhet. Pappné már régebb idő óta él férjével haragba és ebből következett, azt vallotta a kihallgatáson, hogy őt a férje szurta meg. A csendőrség most folytatja a nyomozást ez ügyben.

*** Az Uránia színházban** napról-napra érdekesebb képeket mutatnak be a közönségnek. A mostani csoportozat ismét bővelkedik kacagató bohóságokban és kedves, megkapó látványosságokban s drámai jelenetekben. A műsor kiemelkedő része egy szenzációs látványosság: A vörös rém.

*** Megveszett asszony.** Margitai tudósítónk borzalmas halálesetről ad hírt, mely Várvid közszévében történt. Julius hóban ugyanis Széplakon járt Biris Péterné, mikor egy gyermek egy kutyával viaskodott. Az összemart gyermeket megakartta Birisné szabadítani a kutya széttépésétől, miközben a kutya, mely veszett volt, az ő lábát is megmarta. Az asszonyt a margitai főszolgabírószág azonnal felszállíttatta a Pasteur-intézetbe, hol be is oltották. Az intézetből visszatérve Birisné egészen tegnap reggelig jól érezte magát, tegnap reggel azonban kitört rajta a veszettség s még a nap folyamán este borzalmas kínok között meghalt.

*** Tánciskola-megnyitás.** Kovács Tivadar balettmester, a m. kir. nagyvárad honvédhadapródiskola és Orsolya-zárda táncanára f. évi november hó 3 án nyitja meg táncintézetét a Zöldfa-szálloda tánctermeiben. Az oktatás felöleli az egész koreografiai táncművészetet, testéztétikát és a szalon-tornát. Külön gyermek-, diák- és boston-kurzusok. Az esti tanfolyam kezdő és haladó-tanfolyama.

Védnökségek alatt álló magáncsoportok és magánórák külön társaságoknak különböző napokon és órákon fognak megtartani. Ertekezhetni lakásán: Nyárfa-utca 12. (Teleky-utca felé) *Számtalan újabb művészeti tánc képezi az idei szezon programját.*

*** Találtak** egy zálogjegyet. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrség I. emelet 7 számú szobában. — Továbbá találtak folyó hó 29 én egy drb. tehenet bitangásban. Igazolt tulajdonosa felhívatik, hogy 8 nap alatt a kihágási ügyosztálynál jelentkezze a tehen átvétele végett, mert a tehen el fog árvereltetni. — Es végül találtak egy női kizitáskát, egy zsebkendővel. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrség I. emelet 7 számú szobában.

SZÍNHÁZ.

A hét műsora

Péntek: Aranyember.
Szombat: Vig Nibelungok.
Vasárnap d. u.: Kékszakállu herceg, este: Kaméliás hölgy.

A novemberi műsor.

Nagyvárad város színházi bizottsága tegnap délután tartott ülésében mutatta be az elnök a színház igazgató által november hónapra kitűzött darabok műsorát.

Dr. *Hoványi Géza* elnököl s *Rimler Károly*, *Stark Gyula*, dr. *Pácz Sándor*, *Beczky Lajos*, *Köszeghy József*, dr. *Adorján Emil*, dr. *Kuränder Ede*, dr. *Döry Ferenc*, *Juricskay Barna* jegyző és *Erdélyi Miklós* titkár voltak jelen.

Dr. *Hoványi Géza* elnök bejelentette, hogy a színházi díszletek és butorok beszerzése és kijavítása tárgyában kiküldött bizottság megbízásában eljár s jelentését beterjesztette a tanácshoz. Továbbá örvendetesen jelentette be az elnök, hogy az október hóra kitűzött műsort teljes egészében megtartotta a társulat.

A november havi műsort az igazgatóság a következő darabokból állította össze:

Aranyember, Ganthier Margit, Salome, Cremonai hegedűs, Gyurkovits lányok, Bibliás-asszony, Cornevillei harangok, *A csillaghullás* (uj), Huszárszerelm, Cassanova, Vig Nibelungok, Pillangó kisasszony, Nászinduló, Bernáth, *Josett kisasszony* (uj), Gasparone, Pajkos diákok, *Ingovány* (uj), Kis molnárné.

Délutáni előadásokra kitűzettek: Kékszakállu herceg, Vörös sapka, Bibliás kisasszony.

A bemutatott műsort tudomásul vették.

Dr. *Kuränder Ede* az iránt szólalt fel, hogy újabban miért nem adják az ujdonságokat háromszor egymásután, hogy a bérlők egy része ne várjon a bemutatásra.

Erdélyi Miklós titkár azon felvilágosítást nyújtotta, hogy tapasztalat szerint anyagilag előnyösebb, ha megszakítják az új darabok előadását. A vidéki közönség miatt is helyesebb ez a rendszer.

Dr. *Pácz Sándor* az ifjusági előadásokat sürgeti, akként, hogy a középiskolák igazgatói, a tanulók előkészítése céljából előzetesen nyelvenek értesítést az előadandó darabokról.

Dr. *Hoványi Géza* elnök kijelentette, hogy úgy is szándéka volt már legközelebb értekezletre összehívni az iskolák igazgatóit.

Ezzel véget ért az ülés.

A színház ünnepe. Halottak napjának estéjén komoly drámai munkát tűzött ki a színház igazgatósága műsorra. Előadják Jókai Mór legszebb darabját: *Az aranyembert*. A nagy író színes, hangulatos művei közül „Az aranyember” talán az egyedüli, mely még ma is hódít a színpadon. Pompás romantikus tárgya, leleményes feldolgozása, mély, szíveszőlő drámai ereje, vérbeli alakjai a legjobb szórakozást kínálják a publikumnak. A színház nagyon helyesen járt el, hogy Mindszent napjára nem valami ósdi rémdrámát hoz színre, hanem ezt a kitűnő színművet, melynek tiszta poezise sokáig követel még helyet magának a színpadokon.

A vig Nibelungok. Szombaton este ismét a vig Nibelungok pompás komédiája jut

szóhoz a Szigligeti-színházban. A vig Nibelungokról ma már nem kell bővebben írni: bohóságai, mókái egész estén át szüntelen kacagásban tarták a publikumot. Invenciózus muzsikája igen hamar vált közkedveltté és népszerűvé: könnyed dallamait mindenki ismeri és dudolja. A darab eddig is telt házak előtt ment, bizonyos tehát, hogy holnap is nagyszámu közönséget fog a nézőtérre vonzani. Brunhildát ezuttal Lányi Edit, Sigfriedet pedig Szántó Gáspár játssza.

TÁVIRATOK.

A király egészsége.

Bécs, október 31. A király nagyon jól töltötte az éjjelt, a köhögése majdnem egészen megszűnt és a hurutnak alig van nyoma. Ha a szél eláll, akkor a király ma délután ismét hosszabb sétát fog tenni a szabadban.

A kiegyezés a pénzügyi bizottságban.

Budapest, okt. 31. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután folytatta a kiegyezés tárgyalását Széll Kálmán elnöklése alatt. A bizottság tagjain kívül jelen voltak még Wekerle, Darányi és Jekelfalussy miniszterek és Popovics, Szerényi és Mezösi államtitkárok. Napirenden volt a kiegyezési javaslatok közül a kereskedelmi szerződés beciakelyezéséről szóló javaslat.

Holló Lajos hosszasan szölt a javaslatához, feltünteti a kiegyezés hátrányait és előnyeit, gazdasági, pénzügyi és közjogi szempontból és véül kijelenti, hogy azt elfogadja, mert bizik az önálló magyar jegybanknak 1910-ben való felállításában.

Sághy Gyula beszélt ezután, részletesen kifejtve álláspontját. A javaslatot szintén megszavazza.

A szultán eltűnt testvére.

London, október 31. Mulej Mohamed, Abdul Aziz szultán testvére eltűnt. Azt hiszik Mulej Mohamedet a szultán parancsára ölték meg. A szultán ezt az öccsét, akiben sohasem bizott, éveken át Feszben fogva tartotta.

Borzalmas földrengés.

Eltemetett város. Tizenöt ezer halott.

Budapest, okt. 31. E hó 24-én borzalmas földrengés pusztított Baccaraban. A földrengés földcsuszamlást idézett elő, mely Karatag városát egészen eltemette, úgyhogy ez a város a szószoros értelmében eltűnt a földszinéről. Annak mintegy 15 ezer lakosa a romok alá került s csupán a kormányzó s annak anyja megmentül meg a haláltól.

Öngyilkos főszerkesztő.

Budapest, okt. 31. Veigelsberg Leó, a Pester Lloyd főszerkesztője ma délután 6 óra 5 perckor a Pester Lloyd Dorottya utcai szerkesztőségében első emeleti dolgozó szobájában revolverével halántékon lölte magát. A golyó a homlokon kereszt-

tül az agyba fúródott s a főszerkesztő menten szörnyet halt. Veigelsberg Leó családja tagjainak ő levelet, a szerkesztőségnek pedig egy levelet hagyott hátra. Öngyilkosságának oka súlyos anyagi zavarok, melyekkel Veigelsberg az utóbbi időben küzdött.

A csernovai áldozatok temetése.

Budapest, nov. 31. Rózsahegyéről táviratozzák: Panajott Sándor csendőrtábornok Rózsahegyre érkezett, hogy a vizsgálatnál személyesen felügyeljen. 75 csendőr érkezett ide, akik Rózsahegy környékén vannak szétszórva. A letartóztatottak kihallgatása folyik, de semmit se akarnak vallani. A szerencsétlenül jártak temetése tegnap ment végbe a legnagyobb rendben. A kedélyek most némileg nyugodtabbak.

A toscanai nagyherceg betegsége.

Salzburg, okt. 31. Ferdinánd toscanai nagyherceg állapotáról ma délelőtt 10 órakor a következő bulletint adták ki: Tegnap este és éjjel enyhébb dellérium. Éjjel meglehetősen sok alvás. Érverés 64., hőmérséklet 37.2. Táplálék kielégítő. A többi tünet változatlan.

Sztrájkjal fenyegető orvosok.

Budapest, okt. 31. Györből jelentik: A munkásbiztosító pénztár és az orvosszövetség györi fiókja Gerő Mihály elnöklésével az éjjel 2 óráig tárgyalt. Az orvosok kijelentették, hogy ha november 1-éig nem jön létre megegyezés, úgy sztrájkolnak. Az ülésen Vizkereszthy Sándor igazgató előterjesztését fogadták el s e szerint szabad az orvos választás, a látogatás díja nappal 1, éjjel 2 kor. Fuvar használatát csak a vámon kívül van megengedve. A rendelő órákat tartó orvosokat évi fix fizetésben részesítik és specialista orvosokat is alkalmaznak.

NYILTTÉR.

Oktatás.

Szülők figyelmébe!

A nagyváradai Középkolai Internátusban gimnáziumi, reál, kereskedelmi és polgári iskolai tanulók mint bejáró növendékek középkolai tanárok vezetése mellett az összes tantárgyakból lelkiismeretesen előkészítettnek.

Tisza Kálmán-tér.

Tisztelettel

Dénes Pál

internátusi igazgató.

Egész délután elfoglaltság.

Sürgős értesítés!

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a jelenleg Bémer-téri bódében levő **Kobrak-féle cipőraktár teljesen feloszlik** és az

összes raktáron lévő cipő árukat minden elfogadható árban elárusítjuk.

Minthogy ilyen kedvező alkalom csak ritkán kínálkozik, kérjük a n. é. közönséget, hogy bevásárlásait mielőbb eszközölje, míg a készlet tart.

Teljes tisztelettel:

Eigner Ede és Társa.

Berendezés eladó. Telefon szám 695.

Csak november 1-ig.

Természetes alkólikus

KRONDORFI

SAVANYÚVIZ

kiváló nyálkaoldó és huyghajtó gyógyhatásu.

Különlegesség gége, gyomor, vese, hólyag, tüdő, rekedtség, köhögés, köszvény és bélbetegségeknel.

Bor és Pezsgőhöz legjobb ital. 307. 1-50

Legjobb

Cipők

legolcsóbban*****
REICHARD ÁRUHÁZA
céguél kaphatók.

Igazságszolgáltatás.

Furor asiaticus Biharban.

Ezen a címen Lascu Demeter dr, az általános ismert román agitátor, izgató cikket irt az Aradi Tribuna május 15 iki számában, melyben erős iróniával tárgyalja a biharmegyei oláh nép nyomoruságos helyzetét, miközben élesen apoztrofálja különösen a magyar közigazgatás közegeit. Az izgató cikkért a nagyvárad kir. ügyészség perbe fogta Lascu Demetert és az esküdtbírótság nemzetiség elleni izgatás vétsége miatt 6 havi államfogházra és 500 korona pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetést a Tribuna óvadékából fogják levonni.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

F. B. Köszönjük a tudósítást, de kissé megkésétt, mert már röviden megemlékeztünk róla, pedig jobb lett volna így részletesen. Máskor az efféle express vagy telefonon kérjük d. u. 5 és 6 óra közt. A kért két lap dolgában intézkedtünk.

REGÉNYCSARNOK.

A rejtélyes kerékpár.

— Regény. —

Írta: **Daniel András.**

(Franciából.) 55

Még mielőtt egy villámsugár kinyitotta volna a szemét, már valami meghatározatlan csalódás kezdett mutatkozni benne.

André szórakozott, futólagos csókjai nem utatták a hön óhajtott kibékülés örjögő ö mér. Nem ujjongott visszanyert boldogsága felett.

Ami pedig a hálát illeti, Varouze elismeréssel volt ő maga iránt, hogy ilyen kedves tudott lenni és főleg annak tudatában, hogy a szerelemnek eleget tett, most már joga volt arról beszélni, ami a lelkét foglalkoztatta.

— Te nem is tudod — kezdte épen akkor, midőn Claire gyöngéd szerelmi ömlengéseket várt tőle — nemsokára hatalmas ember lesz belőlem. Ah! kis Clairettem, maga büske lehet ma este férjére.

— Ma este és mindig — felelte Claire a csalódás némi árnyával, amit azonban Varouze nem vett észre.

— Kis hízogó — folytató a férj kedves kedve. — Oh, kérlek, ne dicsekedjél az előrelátásoddal. Te nem is ámodiad, minő jövő felé haladok. Ha látad, hogy az ut hosszúsága miatt kezdem veszíteni a türelmemet, azt hitted, megvigasztalsz, ha azt mondod: „Ne törődjél vele, André, miután én így is szeretlek . . . Miért olyan nagyra törni és kihozni magadat? . . . Igen, asszonyom, ön tulajdonképen azt óhajtotta, hogy ami az életben a legjobb, az öntől jöjjön, az ön vagyónától . . .

Varouze trétás hangon beszélt, de az önértet árcsillámlott a szavain.

— Nem — felelte az asszony. — Én csak a sikertelenség esetére az önbizalmat akartam benned megerősíteni.

— Mit? én bennem? . . . sohasem gyengült volna önbizalmam, afelől nyugodt lehetsz. En tudom, mit értek. A sikertelenség csak a félénkeket, bátortalanokat érheti, egy Bardalt például.

— A minisztereket?
— Öt. Az ő arrogáns, durva természetével, mindent összezuzni akaró modorával . . . Es mégis a legkisebb csekélység elveszi a bátorságát. Mindent feketén lát.

— De hiszen most a kezében a hatalom.
— Hatalom! . . . Igazán nevetésre készítesz . . . Mit jelent a hatalom egy olyan emberé, aki sohasem mer önmaga határozni egy dologban? Azt, hogy egy egész csomó ravasz embertől függ, aki körülveszi őt. Bardalnak szerencséje, hogy én vagyok mellette. Es ő tudja ezt. Ha láttad volna őt csak az előbb.

— Mit csinált?
— Vízbe fulladóképp kapaszkodott belém.
— De miért?
— Mert nyakig uszik abban a Malboise-féle esetben és ha ki nem buzom onnan, ott hagyja a tárcáját.

— Es miként fogod őt kihuzni? — kérdezte Claire.
— Most már ő is érdeklődött. A kíváncsiság egy pillanatra győzedelmeskedett rosszul kielégített érzéssége felett. Fejkönyökölt a párnára és ideges, mozgékony arcát a mesét hallgató gyermek kíváncsiságával nyujtotta előre.

Nagyon alkalmas óra volt ez a beszélgetésre, abban a meleg, csendes szobában, melyben a villanyfény egy opál harangon át szelid fényt vetett, és ahol a kocsik távoli dübörgése alig észrevehetően lebegtette meg a lágy, türkiz kék, ezüst rudakról alálógó függönyöket.

— Mond csak, miképen fogod kihalászni

azt a szegény minisztert? . . . De mindenképpen, tudja ő mivel fog tartozni neked? . . . El fogja ismerni?

— Elegendően. A veres rosetta vár reám, kiesikém . . . Es ez még nem minden.

— Hogyan? Te a becsületrend lovagja leszel? Oh! mennyire örvendek.

— Ah! mit! ez csak egyelőre lesz. Kapunk annál jobbat is.

— Igazán? . . . Es mindezt a Malboise ügyért? . . . Feltámasztottam talán a márkát?

— Kis csacsfi! . . . egy ellentelet!
— Igaz. Akkor tehát . . . feltedezted a gyilkost?

— Azt már igen.
— Ki az? Mondd . . . mondd meg kérelek, ki az?

Varouze lesütötte a fejét. Aztán hirtelen elhatározta magát.

— Tulajdonképen . . . holnap, mikor a jó barátokkal csevegni fogsz, ez nem lesz tiatok többé . . .

— Te csunya! . . . én tudok hallgatni.

— Nos, tehát, egy kevés lélekismerettel és logikával, rájöttem, hogy Regine márkiné állította fel a kelepécet.

— Oh, nem! A mesterség csak abban állott, ezeket a bizonyítékokat helyesen kimagyarázni és legnyomósabbakat keresni ki azok közül, miután szímatom az igazság útjára vezetett.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁGI

Országos vásár Margitán. Margitán november 6. 7. és 8-án lesz megtartva az országos vásár. Hatodikán és hetedikén az állatvásár és nyolcadikán a kirakodó vásár lesz megtartva.

A szerkesztésért felelős
Dr. VUOSKICS GYULA.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám

Művek

felvilágosító, hirdetések,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan es pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
táncrendek, etlapok,
naplók,
palackfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok
raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Pénz!

Olesó

tőketörlesztés kölcsönt

10—75 évre folyósít, ugyisint régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való adás-vételét vagy bérletét a legsikeresebb eredményel közvetít.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és financirozza.

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár,
bankbizományi és hitelforgalmi iroda
Nagyvárad, Mészáros-utca.

Telefon szám 424.

BIHARMEGYEI KERESKEDELMII, IPAR- ÉS TERMÉNY-
HITELBANK.

Részvénykicserélési felhívás.

A f. é. május hó 16-ik napján tartott közgyűlésünkön elfogadott és a nagyvárad kir. törvényszéknél bejegyzett alapszabályváltoztatásnak megfelelően, intézetünknek minden 140 ftrtől szóló részvénye, a tartaléktőkéből vett ráfizetéssel 300 koronára felelő új részvényre lesz kicserélendő. Ennélfogva kérjük a t. részvényeseket, hogy a birtokukban levő részvényeket, az összes még le nem járt szelvényekkel együtt f. évi október 15-ik napjáig hozzánk postán bérmentve beküldeni, vagy intézetünk pénztáránál rövid uton beadni sziveskedjenek. A beküldött vagy beérkezett részvényekről elismervényt adunk vagy küldünk, melynek visszaadása ellenében a megtehető új és a keltő szelvényekkel ellátott részvényeket f. évi december 15-ét követően ki fogjuk szolgáltatni. Ha a részvényes az új részvényeket más névre óhajtja kiállítani, mint amelyre régi részvénye szólott, akkor kérjük e kívánságát velünk a részvények beküldésénél darabonként 3 korona 88 fillér átírási költség beszolgáltatása mellett tudatni, mert különben az új részvényt ugyanarra a névre fogjuk kiállítani, mint amely a régi részvényen volt látható.*

Azon részvényeseket, kik a fent hivatott közgyűlésen részvénytőkének telemelése céljából kibocsátani rendelt új részvényekből jegyezték, tisztelettel kérjük, hogy szintén f. évi október 15-ig méltóztassanak minket értesíteni, hogy e részvényeket egyenként mily névre kívánják kiállítani. Ha e határidőig ily értesítést nem kapunk, e részvények a keltő befizetéseket teljesített részvényjegyzők nevére fognak szólni.

BIHARMEGYEI KERESKEDELMII, IPAR-
ÉS TERMÉNY-HITELBANK.

* Alapszabály 6. §. A részvények osztatlanok s így a részvény csak egyénnek, bejegyzett cégnek, részvénytársaságnak, egyesületnek, vagy más jogi személynek, esetleg erkölcsi testületnek nevére szólhat.

1362—1907. számhoz.

Árverési hirdetemény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhirre teszi, hogy a Nagyvárad vár si kir. járás-bíróságnak 1907. évi V. I. 194. számú végzésével Frankó Endre ügyv. által képvis. Kolozsvári tak.-pénztár felperes részére, Supka László és neje alperes ellen 1200 korona követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 852 koronára becsült ingóságokra a Nagyvárad városi kir. járásbíróság fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetik, annak a felülfoglalatók követelése erejéig s amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Nagyváradon, Szent János utca 72. számú házban leendő megtartására határidőül 1907. évi november hó 4-ik napjának délelőtti 11 órája tűzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívotnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, többségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttől vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdeteménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1907. évi okt. hó 19.

Csathó Jenő,
kir. bir. végrehajtó.

Magyar királyi államvasutak.

246608 | 1907 szám.

FIVa.

Hirdetemény.

Közhirre tesszük, hogy Fiume állomásunkon beállott rendkívüli forgalmi viszonyok folytán kereskedelemügyi m. kir. Minister Urnak folyó évi október hó 25-én 90416. szám alatt kelt engedéllyel a vasúti üzletszabályzat 63. §. (3) 2, valamint a vasúti áruforgalomra vonatkozó nemzetközi egyezmény 14-ik cikkéhez tartozó végrehajtási határozmányok 6. §. (3) 2 pontja alapján az érvényben levő üzletszabályszerű szállítási- és póthatáridőkön kívül a bel- és a nemzetközi forgalomban f. évi október hó 20-tól kezdve Fiumébe ugy helyi, mint átmeneti rendeltetéssel megérkező teherárak után (élő és romlandó kivételével), még további

5 napos időleges szállítási póthatáridő fog számítottatni.

Ez a póthatáridő visszavonásig érvényes.

Budapest, 1907. évi október hó 26-án.

Az igazgatóság.

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és lőtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli idényre való fekete, színtartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban rak-táron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezentul is megrendelőimnek teljes bizalmát és meglegedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban saját költségemen a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák javítását jutányos árban elvállalom.

Nagyvárad, Fürdő-utca saját ház.

VAJNOVSZKY KÁROLY

49 papi és polgári-szabó.

Hirdetemény.

A nagyvárad Hitelbank Részvénytársaság 1007. szeptember hó 22-én tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta, hogy a társaság részvénytőkéjét 1168 darab új 150 kor. n. é. részvény kibocsátása által 225000 koronáról

400.200, azaz Négyszázezerkét-száz koronára

emelti fel.

Ezen új 1168 darab részvény kibocsátása a következő feltételek mellett történik: u. m.
1. A régi részvényesek elővételi joggal bírnak minden négy régi részvény után három új részvényre.

2. Az új kibocsátású részvények 150 kor. névértékben bocsátatnak ki.

3. Részvényenként 2 kor. 64 fillér fizetendő bélyeg és kiállítási díj címén.

4. Az igazgatóságnak jogában áll a rég részvényesek által át nem vett részvényeket szabadkézből 150 kor. kibocsátási árban elhelyezni.

5. Az elővételi jog gyakorlásának, valamint a szabadkézből eladásra kerülő részvények előjegyzésének határideje 1907. október hó 20

Ezen határidőben a régi és új részvényesek tartoznak:

részvény jegyzése alkalmával darabonként és kikiállítási díj fejében 52 kor. 64 fillért. 1907. november hó 20-ig 50 kor. — fillért, 1907. december hó 15-ig 50 kor. — fillért az intézet pénztáránál készpénzben kifizetni, mely összegek után a befizetés napjától 1907. december hó 31-ig 5 százalékos tértíteték meg.

Az új részvényesek 1908. január hó 1-től kezdve az üzleti haszonban részesülnek.

A befizetésekről ideiglenes igazolványok adatkak.

Az új részvény kibocsátási művelet befejeztével az alaptőkét képviselő részvények összetétel után darabszámban és névértékben akkép változtatnak meg, hogy minden két drb. 150—150 kor.-ról szóló részvény egy drb. 300 kor. névértékű új részvényre cseréltek ki, úgy hogy azután a 400200 kor. alaptőkét 1334 drb. egyenként 300 koronával teljesen befizetett s névre szóló részvény képviseli.

A védelmes befizetőkre az alapszabályok 2-ik §-a nyer alkalmazást.

Nagyvárad, 1907. szeptember 23-án.

Nagyvárad Hitelbank Részvénytársaság
igazgatósága. 255

Hirdetések

felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

11983—1907. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Nagyvárad—Olaszi pályaudvarán tervezett nagyobb mérvű kibővítés és ezzel kapcsolatosan létesítendő utfelügyelő a folyó évi április hó 21-én tartott közigazgatási bejárás megállapításainak pótlása és részbeni módosítása végett közigazgatási pótbejárására a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1907. évi október hó 5-ik napján 80200—III. 1907. szám alatt kelt leiratával elrendeltetvén, annak megkezdésére 1907. évi október hó 24-ik napjának d. e. 9 órája összejövetel helyéül pedig a nagyvárad vasúti állomás felvételi épülete állapított meg.

Miről a város közönségét azon felhívás mellett értesitem, miszerint a m. kir. államvasut által tervezett létesítmények kivitele ellen netaláni észrevételeiket a fenti határidőben foganatosítandó közigazgatási bajrás alkalmával annak vezetésével megbízott dr. Finácz Béla miniszteri titkár előtt szóbelileg megtehetik, vagy írásban előterjeszthetik.

Nagyvárad város tanácsának 1907. évi október hó 18-án tartott üléséből.

Rimler Károly
polgármester.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízásom folytán az újvárosi, ugynevezett Füzési fatelek bérbeadása céljából f. évi november hó 21-ik napján d. e. 9 órakor a Városház bizottsági telmében nyilvános árverést fogok tartani. — A bérleti idő 1908 január hó 1-től kezdődik s a mennyiben a város az árverési feltételekben a saját részére biztosított felmondással időközben nem élne, a bérlet 12 egymás után következő éven át tart.

Kikiáltási árak: Az első számú fatelep 650 kor. a 2-ik sz. fatelep 650 kor. a 3-ik sz. fatelep 65 kor. a 4-ik számú fatelep 650 kor. az 5-ik sz. fatelep 650 kor. a 6 sz. fatelep 550 kor., a 7-es sz. fatelep 560 kor., a 8-ik sz. fatelep 300 kor., a 9 sz. fatelep 240 kor., a 10-ik sz. fatelep 200 kor., a 11-ik sz. fatelep 200 kor. a 12-ik sz. fatelep 230 kor. a 13-ik sz. fatelep 260 kor., a 15-ik sz. fatelep 150 kor.

Aánatpénzül az egyes fatelepekre nézve a kikiáltási ár egynegyed része szolgál.

Árverelni szóval vagy írásba zárt ajánlat útján lehet s ajánlattevők tartoznak a megállapított bánatpénzt kézpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban az árverés megkezdése előtt alulírott árverési küldöttség elnökéhez letenni, zárt ajánlat esetén a bánatpénz a zárt ajánlatához csatolandó.

Zárt ajánlatok, melyben ajánlattevő világosan kitenni köteles, hogy az árverési feltételeket ismert és azokat magára nézve egész terjedelmében kötelezőnek elfogadja, f. évi november hó 21-ik napjának d. e. 9 órájáig adható be alulírott kezéhez. — Szóbeli ajánlattevők annak elismerésével, hogy az árverési feltételeket ismerik és kötelezőknek elfogadják az árverés megkezdése előtt feltételeket aláírni kötelesek.

Ajánlattevő tett ajánlata azonnal, ellenben Nagyvárad városát csakis a törvényhatósági bizottságnak az árverés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Nagyvárad, 1907. október 19-én.

Komlóssy József,
gazdasági tanácsnok, mint a
szakbizottság elnöke.

PÁL SÁNDOR

épfület-, portál-, diszmű- és butor
asztalos mester.

Rákóczi-ut 10 és Szaniszló-u. 2 sz. Stern palotában.

Elfogadok minden ezen szakmába vágó munkákat úgy mint épületek, portálok, üzletek, gyógyszerárak berendezését a legkitünőbb szaktudással, ugyszintén átalakításokat és butorok javítását, fényezését igen szolid árak mellett hivatkozom városunk intelligenciájának több elismerő nyilatkozatára, ezért is kérem a nagyérdemű közönséget, hogy bizalommal felkeresni kegyeskedjenek, egy levelező lap általi meghívásra bár hol megjelenek és költségvetéssel díjtalanul szolgálak.

Kiváló tisztelettel

Pál Sándor,
speciális szakiparos.

282

Nagyvárad város adóhivatalától.

12052—1907. sz.

Hirdetmény.

A folyó 1907. évre kivetett érvényesítéssel ellátott s annak idején 8 napi közszemlére kivetett összes adónemek továbbá a vízhasználati díj a lőkönyvbe előírtak, miből folyólag értesítetik a város adózó közönsége, hogy azoknak az adózókönyvecskébe bejegyzése az I. sz. kerületre nézve a városi adóhivatal 21., a II. kerületre nézve a 15-ik, a III. kerületre nézve a 36. számú szobájában mai napon megkezdett.

Minthogy pedig az utolsó évnegyedi adó befizetésének határideje november 15-ike, nehogy az akkor adójuk beírása eszközöltetése tömegesen jelentkező felek huzamos várakozásának, a könyvelést teljesítő tisztviselők pedig munkahalmaz miatt túlterheltesnek legyenek kitéve, annál fogva:

Felhivatnak az összes adózók, miszerint saját kényelmük szempontjából évi adójuknak adókönyvecskéjükbe leendő bejegyztetését a mai naptól kezdődőleg a délelőtti órákban eszközöltessék, hogy annak utána a november 15-én esedékessé válandó évnegyedi adójukat a már kész adóbárcával minden további utánjárás nélkül egyenesen a városi adóhivatal pénztárába fizethessék.

Nagy-Várad 1907. évi október 23-án.

A városi adóhivatal.

Ő. csász. és apost. kir. felségének legfelső elhatározása folytán.

A polgári jótékonycélokra szánt

XXXVIII-ik csász. és kir. államsorsjáték.

Ezen az osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.389 nyereményt tartalmaz kézpénzben 512.980 korona összegben.

A főnyeremény 200.000 korona.

A nyeremények kifizetéséért a csász. kir. lottójövedék kezekedik.

A huzás visszavonhatatlannal 1907. december hó 19-én fog megtartani.

Egy sorsjegyek ára 4 K. A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál III. ker., Vordere Zollamstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékben, dohánytözsdekben, adó-, posta-, távirda- és vasúti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjeggyevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét. — A cs. kir. lottójövedék igazgatóság (államsorsjátéki osztálya.)

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vártér 1.

Hosszas kísérletek után forgalomba hoztuk a

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa darabja 5 kor. 60 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindennemű izzólámpa különlegességek, fényképes z-lámpák, ugyancsak 5 százalékkal kartell áron alól kaphatók.

Elvállaljuk

villamos világítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok,

ivlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön e célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. léőről 12 léőrög minden nagyságban.

12232—1907. szám.

Hirdetmény

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága 600—1907. kb. számú véghatározatával Moskovics Miksa és neje született Várhelyi Róza Ilona tulajdonát képező nagyvárad 3862. sz. telekkönyvi betétben 610 hr. sz. a felvett ingatlan Olaszi városrész, Fő utca, Széchenyi tér összeszögellésénél levő háztelken történt építkezés folytán az utcavonal megállapítása következtében a köztérhez csatolt terület kisajátítási tervének és összeírásának bizottságilag leendő megállapítása céljából pót-eljárást rendelt el, ennek foganatosítására

az 1881. évi XLI. t.-c. 33. §-ának rendelkezéséhez képest kebeléből Varró Domokos elnökből, dr. Hoványi Géza és Mezey Mihály tagokból, továbbá dr. Istvánffy István jegyzőből álló bizottságot küldött ki, egyben a bizottsági pót-eljárás határidejét Nagyvárad város székházának tanácstermében **1907. évi november hó 12 én d. u. 4 órára** tűzte ki.

Az 1881 évi XLI. t. cz. 34-a a kisajátítási tervrajz és összeírás Nagyvárad város közigazgatási irodájában az 1907. évi október hó 26. tól november hó 10-ig bezárólag terjedő 15 napi közszemlére kitétetnek, amely idő alatt azokat az érdekelt feleket a hivatalos órákon belül megtekinthetik.

Erről az érdekeltet azzal értesítetnek, hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemlegesen fog határozni, ha az érdekeltet közül esetleg senki sem fog a pót-eljárás alkalmát megjelenni.
Nagyvárad 1907. október hó 24.

Rimler Károly
Polgármester.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közérvénnyel, oszónál és meghűléseknél, bedörzsöléséppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerészertárran kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

D. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz“
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

Tisztán kezelt természetes hegyi borok.

Pénzéért!

Mindenki a legjobb fűszer- és csemegeárut kapja nálunk, becsületes és figyelmes kiszolgálás mellett, mit rövid fennállásunk óta is, már sikerült beigazolnunk.

Csak egy próba rendelés feladásával is meggyőződhetik róla bárki is.

Kérjük a n. é. közönség szives pártolását
tisztelettel

Mezey János és Társa
NAGYVÁRAD, Nagyvárad Takarékpénztár épület.
Telephon sz. 249.

Legfin szalon petroleum 1 lit. I. rendű 16, II. r. 14 kr.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI SZÉN SAV-MŰVEK

ujonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

S Z É N S A V A T

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szodavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb iparicélokra össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval

Megbízható, szigoruan lelkismeretes kiszolgálás!

buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/1 és 1/2 literes üvegekben.
Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás.
Elsőrendű asztali víz!
Felvilágosítással készségesen szolgál. 248 1—200
Muschong-buziásfürdői szénsavmüvek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.
Sürgőnycim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. sz.

Benkő sorsjegye Bankó!

AZ I. OSZT. SORSJEGYEK ARAI:

1/8 K1.50 — 1/4 K3.- — 1/2 K6.- — 1/1 K12.-

BENKŐ BANK BUDAPEST, ANDRÁSSY UT 60.

Sorsjegyeink, reklámtábláink kifüggesztése által jelzett helybeli viszontelárusítónknál eredeti árban kaphatók.

KOCH TESTVÉREK BUDAPEST, Károly-körút 26. NAGYVÁRAD, Bémer-tér Pojnar-palota.

A nagyváradai közönség figyelmébe!

Van szerencsénk becses tudomására juttatni, hogy Nagyváradon az újonnan épült Pojnar-palotában (Bémer-tér a Royal Kávéház átellenében) f. évi november hó elején a már országszerte előnyösen ismert fővárosi áruházunk mintájára egy teljesen modern és legkényesebb igényeknek megfelelő

FÉRFI-, FIU és LEÁNYKA-RUHA ÁRUHÁZAT

nyitunk meg. Ezen nagyváradai telepünk egyik oszlopfőnökünk, Koch Arthur ur, személyes vezetése alatt fog állni, akinek főteherkévé lesz az igen tisztelt nagyváradai közönség igényeit a legnagyobb mértékben kielégíteni.

A vezetésben nyilvánuló elveinket a következőkben soroljuk fel:

Minden ruhadarabon a szigoruan és órában meg szabott ár látható.

As árak kizárólag saját műhelyünkben legjobb magyar munkások felhasználásával csakis tisztá gyapjúhalmából a legújabb divat szerint készítenek.

Mérték szerinti rendeléseket magas színvonalon álló műhelyünkben készítjük és az ezen célra felhasznált anyag részben a hazai ipar legjobb termékei, részben elismert isléssel megválogatott angol és skót kelemek.

Fiu- és gyermekruhákban a kor nyújtotta legújabb modellekben óriási választék áll rendelkezésünkre.

Meg nem felelő árú készséggel kiserélünk, esetleg a pénzt visszatérítjük.

Midőn végsőként már eleve ígérjük, hogy igyekezetünk szolid, megbízható és szakavatott vezetéssel a mélyen tisztelt nagyváradai közönség bizalmát és elismerését megnyernünk, kérjük, hogy ruhaszükségleteinek beszerzésénél szolgálatunkat igénybe venni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

KOCH TESTVÉREK.

Legújabbban megjelent árjegyzékünket ingyen és bérmentve küldjük.

NAGY OCCASIO.

A tulhalmozott raktár miatt az összes árucikkekéből a mai naptól kezdve
november 15-ig

10% árengedmény az előirt és szigoruan szabott árakból
ifj. KOHN SÁMUEL áruházában Nagyvárad.

Alapított 1858.

Alapított 1858.